

ЕУРОМАКС РЕСОУРЦЕС ЛТД.

ПОЛИТИКА ПРОТИВ КОРУПЦИЈА И ДАВАЊЕ ПОТКУП

(усвоена на 10 ноември 2014 година)

1. Изјава за политиката

Политика на одборот на директори на Еуромакс Ресурсес Лтд. („Одбор“) е дека Компанијата ќе го спроведува своето работење на чесен и етички начин. Компанијата застапува пристап на нулта толеранција кон давање поткуп и корупција и е посветена на професионално и чесно однесување со интегритет во целокупното деловно работење. Компанијата се наоѓа во постапка на примена и спроведување на ефикасни системи за борба против давање поткуп. Во оваа политика зборот „Компанија“ се однесува на Еуромакс Ресурсес Лтд. и нејзините подружници.

Компанијата ќе се придржува кон сите закони кои се однесуваат на борбата против давање поткуп и корупција во сите држави во кои работи Еуромакс.

Целта на оваа политика е:

- (а) да ги постави нашите одговорности, и на оние кои работат за нас, во однос на почитување и придржување кон нашиот став кон давање поткуп и корупција; и
- (б) да обезбеди информации и насоки за оние кои работат за нас околу препознавање и справување со прашања за давање поткуп и корупција.

Давањето поткуп и корупцијата се казниви за лицата, и тоа со најмногу десет години затвор, и доколку се докаже дека Еуромакс учествувале во корумпирањето, Компанијата може да се соочи со неограничена парична казна и оштетување на нејзиниот углед. Според тоа, ние ги земаме нашите законски обврски многу сериозно.

Во оваа политика, „трета страна“ се однесува на лице/поединец или организација со кои стапувате во контакт во текот на Вашето работење за нас и вклучува тековни и можни клиенти, корисници, добавувачи, дистрибутери, деловни контакти, агенти, советници и државни и јавни органи, вклучувајќи ги нивните советници, претставници и службеници, политичари и политички партии.

2. Кого опфаќа политиката?

Политиката се однесува на сите лица кои работат на сите нивоа и степени во Компанијата, вклучувајќи високи раководители, раководители, директори, вработени (без разлика дали се на неопределено, на определено време или привремено), консултанти, изведувачи, практиканти, прераспределен персонал, работници од дома, повремени работници и персонал од агенција, волонтери, приправници, агенти, спонзори или секое друго лице поврзано со нас или некоја од нашите подружници или нивните вработени, каде било да се наоѓаат (заеднички именувани како „вработени“ во оваа политика).

3. Што претставува давање поткуп?

Поткупот претставува понуден, ветен или даден поттик или награда заради добивање комерцијална, договорна, регулаторна или лична корист.

Примери:

Нудење поткуп

На потенцијален клиент му нудите билети за голем спортски настан, но само доколку се согласи да соработува со Еуромакс.

Ова се смета за кривично дело поради тоа што ја давате понудата заради добивање комерцијална или договорна корист. Исто така, може да се утврди дека Еуромакс сториле кривично дело затоа што понудата е направена за добивање работа за Еуромакс. Исто може да се смета за кривично дело и доколку потенцијалниот клиент ја прифати понудата.

Примање поткуп

Добавувач го прима Вашиот внук на работа, но Ви нагласува дека за возврат треба да го искористите Вашето влијание во Еуромакс за да обезбедите продолжување на соработката со нив.

Ваквата понуда од добавувач се смета за кривично дело. Кривично дело би било и за Вас доколку ја прифатите понудата затоа што истото го правите заради стекнување лична корист.

Давање поткуп на странско службено лице

Организирајте Еуромакс да плати дополнителен надомест на странско службено лице за забрзување на административна постапка, како што е царинење стоки на царина.

Кривичното дело на давање поткуп на странски јавен службеник е извршено во моментот кога е дадена понудата. Причината е тоа што истото е направено за стекнување деловна корист за Еуромакс. Може да се утврди дека и Компанијата сторила кривично дело.

4. Подароци и гостопримство

Политиката не забранува стандардно и соодветно гостопримство (дадено и примено) кон или од трети страни.

Давањето (или примањето) подароци и гостопримство не се забранети, доколку се исполнети следните барања:

- (а) не се направени со намера за влијание врз трета страна за добивање или задржување на работа или деловна корист или за наградување на обезбедувањето или задржувањето на работа или деловна корист или на директен или индиректен начин за размена на услуги или придобивки;
- (б) истите се во согласност со локалните закони;
- (в) дадени се во името на Еуромакс, а не во Ваше лично име;
- (г) не вклучуваат готовина или готовинска противвредност (како што се сертификати за подароци или ваучери);

- (д) соодветни се на околностите. На пример, во Обединетото Кралство е обичај да се даваат мали подароци за Божиќ;
- (f) земајќи ја во предвид причината за давање подарок, истиот е соодветен според видот и вредноста и е даден во соодветно време;
- (e) дадени се отворено, а не тајно; и
- (ж) за подароци и гостопримство кои надминуваат 100 фунти (по лице), потребно Ви е претходно одобрување од извршен директор (**„извршен директор“** е некој од Претседателот и Главен извршен директор, Главниот финансиски директор или Главниот оперативен директор) и потребно е да поднесете детали за подарокот/гостопримството до Потпретседателот за правни прашања за истите да бидат вметнати во Регистарот на подароци и гостопримство.

Компанијата има во предвид дека практиката на давање деловни подароци се разликува помеѓу државите и регионите и она што е нормално и прифатливо во една област можеби не е во друга. Тестот кој треба да се применува е дали во сите околности подарокот и гостопримството се разумни и оправдани. Секогаш треба да се размисли за намерата на подарокот.

5. Што не е прифатливо?

Не е прифатливо Вие (или некој во Ваше име) да:

- (a) давате, ветувате дека ќе дадете или понудите надомест, подарок или гостопримство со очекување или надеж дека ќе се извлече деловна корист или да се награди веќе дадена деловна корист;
- (б) давате, ветувате дека ќе дадете или понудите надомест, подарок или гостопримство на државен службеник, агент или претставник заради „олеснување“ или забрзување на рутинска постапка;
- (в) прифатите надомест од трета страна, за кој се сомневате дека е понуден со очекување дека истата ќе добие деловна корист за себе;
- (г) прифатите подарок или гостопримство од трета страна доколку знаете или се сомневате дека истите се понудени или обезбедени со очекување дека за возврат ќе се обезбеди деловна корист од наша страна;
- (д) се заканувате или одмаздувате на друг вработен кој одбил да изврши кривично дело на давање поткуп или кој изразува загриженост во однос на оваа политика; или
- (f) се вклучите во активност која може да доведе до прекршување на оваа политика.

6. Надомест за олеснување и парична награда

Компанијата не плаќа и нема да прифати надоместоци за олеснување или „парична награда“ од каков било вид. Надоместоците за олеснување се типично мали, неофицијални надоместоци направени заради обезбедување или забрзување на рутинска активност на државата од страна на државен службеник.

Доколку од Вас се побара да исплатите надомест во име на Компанијата, секогаш треба да бидете внимателни на што се однесува тој надомест и дали побараниот износ е пропорционален на обезбедените добра или услуги. Секогаш треба да побарате потврда во која детално се наведува причината за надоместокот. Доколку имате сомневања, нејасноти или прашања во однос на надоместокот, истите треба да ги изнесете пред Потпретседателот за финансии, Потпретседателот за правни прашања или Главниот финансиски директор.

Паричните награди се вообичаено надоместоци дадени за возврат на деловна услуга или корист. Сите вработени мора да избегнуваат активности кои би можеле да доведат до, или да наведат на, исплаќање или прифаќање надоместоци за олеснување или парична награда од страна на Еуромакс.

7. Донации

Еуромакс не дава придонеси за политички партии. Даваме само добротворни донации кои се законски и етички според локалните закони и практики. Не смее да биде понудена или дадена донација без претходно одобрување од страна на извршен директор на Компанијата.

8. Ваши одговорности

Вие морате да ја прочитате, разберете и да ја почитувате оваа политика.

Спречувањето, откривањето и пријавувањето давање поткуп и други форми на корупција се одговорност на сите оние кои работат за нас или под наша контрола. Сите вработени се задолжени да избегнуваат активности кои може да доведат до, или наведуваат на, прекршување на оваа политика.

Морате да ги известите Потпретседателот за финансии, Потпретседателот за правни прашања или извршен директор во најкраток можен рок доколку верувате или се сомневате во настанување, или можно настанување во иднина, на конфликт во однос на оваа политика. На пример, доколку добавувач или потенцијален добавувач Ви понуди нешто за да добие деловна корист од Еуромакс или Ви укаже дека е потребен подарок или надомест за обезбедување на нивната работа. Дополнителни „црвени знамиња“ кои може да укажуваат на давање поткуп или корупција се дадени во Планот.

Секој вработен кој ќе ја прекрши оваа политика ќе се соочи со дисциплинско дејство кое може да доведе до отпуштање заради злоупотреба на должноста. Компанијата го задржува правото да ги прекине договорите со други вработени доколку тие ја прекршат оваа политика.

9. Водење евиденција

Компанијата и сите нејзини подружници мора да водат финансиска евиденција и да имаат соодветна контрола за докажување на деловната причина за давање надоместоци на трети страни.

Морате да го известите Потпретседателот за правни прашања за секое примено или понудено гостопримство или подарок, а во согласност со барањата наведени во Дел 4 погоре.

Морате да се погрижите сите побарувања за трошоци во врска со гостопримство, подароци или трошоци направени кон трети страни да бидат доставени во согласност со нашата политика за трошоци и посебно да ја евидентирате причината за трошоците.

Сите сметки, фактури, меморандуми и други документи и евиденции поврзани со работата со трети страни, како што се клиенти, добавувачи или деловни контакти, треба да се подготвуваат и одржуваат со точна прецизност и целосност. Ниту една сметка не смее да се чува неевидентирани заради олеснување или прикривање несоодветни плаќања.

10. Како да се изрази загриженост

Се охрабрувате да изразите загриженост за прашања или сомневања за професионална небрежност во најраната можна фаза. Доколку не сте сигурни дали одредено дејство претставува давање поткуп или корупција или доколку имате некои други нејаснотии, истите треба да ги изнесете пред вашиот раководител или извршен директор. Загриженоста треба да се пријави преку следење на постапката пропишана во Политиката на внатрешно информирање за нерегуларности. Примерок од Политиката на внатрешно информирање за нерегуларности е достапен кај Потпретседателот за правни прашања.

11. Како да постапите доколку сте жртва на давање поткуп или корупција

Важно е да го известите Вашиот раководител или некој од директорите во најкус можен рок доколку Ви е понуден поткуп од трета страна, побарано е од Вас да го направите тоа, се сомневате дека тоа може да се случи во иднина или сметате дека сте жртва на друга форма на незаконска активност.

12. Заштита

Вработените кои одбиваат да прифатат или понудат поткуп или оние кои изразуваат загриженост или пријавуваат нечии други престапи, понекогаш се загрижени за можните последици. Еуромакс е насочена кон охрабрување отвореност и ќе го поддржува секого кој изразува вистинска загриженост со добра волја според оваа политика, дури и доколку се покаже дека погрешиле.

Еуромакс е посветена на обезбедување на тоа никој да не претрпи несакано постапување како резултат на одбивање да учествува во давање поткуп или корупција, или бидејќи со добра волја го пријавил своето сомневање дека се случило реално или можно давање поткуп или друго кривично дело на корупција или истото може да се случи во иднина. Несаканото постапување вклучува отпуштање, дисциплинско дејство, закани или друго неповолно однесување поврзано со изразување загриженост. Доколку сметате дека сте претрпеле такво постапување, потребно е веднаш да го информирате Потпретседателот за правни прашања.

13. Обука и комуникација

Обучувањето за оваа политика претставува дел од воведната постапка за сите нови вработени. Сите постоечки вработени ќе добиваат редовна, соодветна обука за тоа како да ја применуваат или да се придржуваат кон оваа политика.

Нашиот пристап на нулта толеранција кон давање поткуп и корупција мора да биде соопштен до сите добавувачи, изведувачи и деловни партнери на почетокот на нашиот деловен однос со нив и како што потоа е соодветно.

14. Кој е одговорен за Политиката?

Одборот ја носи целокупната одговорност да се погрижи оваа политика да е во согласност со правните и етички обврски на Компанијата и дека сите оние кои се под контрола на Компанијата се усогласени со истата.

Извршните директори имаат примарна одговорност за применување на оваа политика. Раководството на сите нивоа е одговорно да се погрижи дека оние кои пријавуваат до нив се свесни за, и ја разбираат, оваа политика и имаат стекнато соодветна и редовна обука за истата.

15. Следење и проверување

Потпретседателот за правни прашања ќе ја следи ефективностa и ќе го проверува спроведувањето на оваа политика, редовно земајќи ја во предвид одржливоста, соодветноста и ефективностa. Сите идентификувани подобрувања ќе бидат реализирани во најкус можен рок. Системите и постапките за внатрешна контрола ќе бидат предмет на редовна ревизија заради обезбедување сигурност дека истите се ефективни во борбата против давањето поткуп и корупцијата.

Сите вработени се одговорни за успехот на оваа политика и треба да се погрижат да ја користат за откривање на сомневање за опасност или престап.

Се повикуваат вработените да ги дадат своите коментари за оваа политика и да предложат начини со кои истата може да се подобри. Коментарите, предлозите и нејаснотиите треба да бидат упатени до Потпретседателот за правни прашања.

Политиката не претставува дел од договор за вработување на вработениот и може да биде изменета во секое време.

ПЛАН

Можни ризични случаи: "црвени знамиња"

Подолу е дадена листа на можни црвени знамиња кои може да се појават во текот на работењето за Еуромакс и кои може да поттикнат загриженост согласно различни закони за борба против давање поткуп и корупција. Оваа листа не е исцрпувачка и служи само за илустративни цели.

Доколку најдете на некое од овие црвени знамиња додека работите за нас, истите морате веднаш да ги пријавите на вашиот раководител **или** на некој од извршните директори **или** со користење на постапката пропишана во Политиката на внатрешно информирање за нерегуларности:

- (а) осознавате дека трета страна е вклучена во, или е обвинета за вклучување во, несоодветни деловни практики;
- (б) дознавате дека трета страна поседува углед на давање поткуп или бара да им биде исплатен поткуп или има углед на поседување „поседна врска“ со странски државни службеници;
- (в) трета страна инсистира на примање провизија или исплата на надомест пред да се обврзе на потпишување договор со нас или пред да спроведе државна функција или постапка за нас;
- (г) трета страна бара надомест во готовина и/или одбива да потпише формален договор за провизија или надомест или да даде фактура или потврда за направената исплата;
- (д) трета страна бара исплатата да биде извршена во држава или географско место различно од местото на работење или делување на третата страна;
- (ф) трета страна бара неочекуван дополнителен надомест или провизија за „олеснување“ на услуга;
- (е) трета страна бара раскошна забава или подароци пред започнување или продолжување на договорни преговори или обезбедување услуги;
- (ж) трета страна бара исплатата да се изврши со тоа што ќе ги „превиди“ можните законски нарушувања;
- (з) трета страна бара да обезбедите вработување или некоја друга корист за пријател или роднина;
- (с) примате фактура од трета страна која изгледа нестандартно или прилагодено;
- (и) трета страна инсистира на користење спореден договор или одбива вметнување договорени услови во писмена форма;
- (ј) забележите дека ни е фактурирана провизија или исплата на надомест кои изгледаат големи со оглед на наведената обезбедена услуга;
- (к) трета страна бара или побарува користење агент, посредник, консултант, дистрибутер или добавувач кој вообичаено не се користи од наша страна или не ни е познат;
- (л) понуден Ви е невообичаено дарешлив подарок или понудено Ви е раскошно гостопримство од трета страна.